

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і
дизайну імені Михайла Бойчука
Факультет Декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра монументального і станкового живопису

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
діяльності

І.В. Петрова
(ініціали, прізвище)

«1» вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК 02.8 Професійна майстерність із станкового мистецтва

«Магістр» (освітній рівень другий)

галузь знань

02 «Культура і мистецтво»

спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво та реставрація»

вид дисципліни

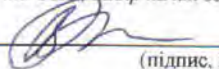
обов'язкова

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньо-
професійної програми (для акредитованих ОПП та
акредитованих спеціальностей)

АБО

Керівник проектної групи (для ліцензованих
ОПП та ОПП-цабір на які здійснюється вперше)

 В.В. Хижинський
(підпис, ініціали, прізвище)

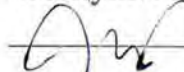
РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання кафедри
монументального і станкового
живопису

(назва кафедри)

31 серпня 2023 р. № 1

Завідувач кафедри

 Ф.М. Гуменюк
(підпис, ініціали, прізвище)

2023-2024 – Київ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 6	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво та реставрація»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Освітній ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень): «Магістр» (освітній рівень другий)	Лекції	
		Практичні	
		год. 60	
		Самостійна робота	
		год. 120	
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	
	Екзаменаційний перегляд		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання - 30%

2. Мета та заплановані результати навчання

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є досконале оволодіння знаннями, вміннями і здібностями у галузі станкового живопису, які дозволяють фахівцю успішно вирішувати професійні завдання. **Основні завдання** полягають: 1) в виконанні завдання з академічних вправ з живопису фігури людини з натури; 2) демонстрація володіння навичками композиційного та кольорового бачення, характеру мас та їх пропорцій, аналізу колориту, особливостей зміни кольору в залежності від умов освітлення, просторового оточення, набутих вмінь та навичок у застосуванні різноманітних живописних засобів, зображальних прийомів у техніці олійного, темперного, гуашевого живопису.

2.2. Заплановані результати навчання модуля навчальної дисципліни

Внаслідок вивчення модуля навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі

програмні результати навчання:

ПРН2. Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально стилістичні чинники образотворення.

ПРН3. Володіти інноваційними методами та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

ПРН 7. Володіти фаховою термінологією, науковоаналітичним апаратом, проводити аналіз та систематизацію фактологічного матеріалу та методикою проведення наукових досліджень.

ПРН 8. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, реставраційної, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.

ПРН 10. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основних принципів розвитку сучасного візуального мистецтва.

ПРН 15. Планувати професійну діяльність у сфері образотворчого і декоративного мистецтва, реставрації відповідно до потреб і запитів суспільства та ринку.

Вивчення модуля навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей

загальних:

ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми

ЗК 5. Здатність розробляти та керувати проектами

спеціальних (фахових, предметних):

СК 1. Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу

СК 7. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки художників образотворчого і декоративного мистецтва та реставраторів творів мистецтва, планування власної науково-педагогічної діяльності

СК 9. Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого та/або декоративного мистецтва

3. Передумови вивчення дисципліни

№ з/п	Навчальні дисципліни, вивчені раніше
1.	Кольорознавство
2.	Живопис
3.	Рисунок
4.	Історія зарубіжного мистецтва
5.	Кольорознавство
6.	Основи композиції та формотворення

4. Очікувані результати навчання

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

Знати:

- наукову термінологію відповідно до профілю навчальної дисципліни й вміти її вірно використовувати;
- класифікацію основних жанрів образотворчого мистецтва;
- теоретичні основи композиційної побудови, методів навчання рисунку, живопису;
- інформацію про сучасний стан та тенденції розвитку образотворчого мистецтва в Україні.

вміти:

- аналізувати твори митців, спираючись на знання з живопису, вміти розкривати особливості їх виразної мови;

формувати, розвивати і виражати авторський задум, що відповідає поставленій задачі;

- естетично сприймати навколишній світ, його красу, художній образ, висловлювати емоційне ставлення до зазначеного та художньо-образно відтворити його; проаналізувати та оцінити мистецькі вартості художньої форми, порівняти малюнок з натурою;

- формувати з підтримкою образів конкретні смислові структури;

- розробляти власні творчі ескізи, оперуючи системою виражальних засобів відповідно до основних законів композиції, макетування в завданому масштабі, кольорі;

- передавати образну виразність предмета зображення; вміння користуватися законами повітряної і лінійної перспективи, закономірностями конструктивної будови предметів, світлотіні, законами композиції тощо;

- володіти навичками композиційного та кольорового бачення, характеру мас та їх пропорцій, аналізу колориту, особливостей зміни кольору в залежності від умов освітлення, просторового оточення, набутих вмінь та навичок у застосуванні різноманітних живописних засобів, зображальних прийомів у техніці олійного, темперного, гуашевого живопису.

- виконувати з натури, по пам'яті та за уявою твори в живописних техніках;

- працювати різними малювальними і живописними знаряддям;

- створювати твір образотворчого мистецтва у матеріалі з дотриманням вимог проекту, технологічного процесу.

5. Програма навчальної дисципліни

5.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	Денна форма					Заочна форма					
	усього	у тому числі				усього	у тому числі				
		лекції	практичні	інд. роб.	сам. роб.		лекції	практичні	інд. роб.	сам. роб.	
1	2	3	4	6	7	8	9	10	12	13	
Змістовий модуль 1. Оголена постать у живопису											
Тема 1. Методика ведення живопису оголеної постаті людини. Вивчення прикладів мистецького вирішення живописного зображення постаті людини.	40		10		30						
Тема 2. Складна академічна постановка з оголоною натурою (чоловіча або жіноча)	50		20		30						

Разом за змістовим модулем 1	90		30		60						
Змістовий модуль 2. Зображення оголеної натури											
Тема 3. Оголена натура у творах майстрів живопису.	40		10		30						
Тема 4. Оголена натура в контражурі	50		20		30						
Разом за змістовим модулем 2	90		30		60						
Усього годин	180		60		120						
Вид контролю: Екзаменаційний перегляд											

5.4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
Змістовий модуль 1. Оголена постать у живопису			
1.	Тема 1. Методика ведення живопису оголеної постаті людини. Вивчення прикладів мистецького вирішення живописного зображення постаті людини.	10	
2.	Тема 2. Складна академічна постановка з оголоною натурою (чоловіча або жіноча)	20	
Змістовий модуль 2. Зображення оголеної натури			
3.	Тема 3. Оголена натура у творах майстрів живопису.	10	
4.	Тема 4. Оголена натура в контражурі	20	
Усього годин		60	

5.5. Самостійна робота

№ з/п	Найменування робіт (теми)	Кількість годин		Вид контролю
		ДФН	ЗФН	
Змістовий модуль 1. Оголена постать у живопису				
1	Тема 1. Методика ведення живопису оголеної постаті людини. Вивчення прикладів мистецького вирішення живописного зображення	30		

	постаті людини.			
2	Тема 2. Складна академічна постановка з оголоною натурою (чоловіча або жіноча)	30		
Змістовий модуль 2. Зображення оголоної натури				
5	Тема 3. Оголена натура у творах майстрів живопису.	30		
6	Тема 4. Оголена натура в контражурі	30		
Усього годин		120		Екзаменаційний перегляд

6. Засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності
За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів; з ілюстративним матеріалом.

2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).
- Добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи діагностики:

Методи творчо-пошукового контролю: творчо-пошукове тестування; аналіз варіативності пошукових ескізів; аналіз образно-емоційної складової проектної графіки.

методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Форми контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Перевірка виконання практичних завдань	30 балів	
Виконання самостійної роботи	30 балів	
Представлення результатів робіт на мистецьких студентських конкурсах	бонусні бали (до 10 балів)	
Екзаменаційний перегляд	30 балів	
Всього	100	

8. Критерії оцінювання результатів навчання

8.1. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів за 100-бальною шкалою	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного контролю змістових модулів	Максимальні бали за виконані завдання
<i>Змістовий модуль 1</i>	
Тема 1. Методика ведення живопису оголеної постаті людини. Вивчення прикладів мистецького вирішення живописного зображення постаті людини.	10
Тема 2. Складна академічна постановка з оголеною натурою (чоловіча або жіноча)	20
<i>Змістовий модуль 2</i>	
Тема 3. Оголена натура у творах майстрів живопису.	20
Тема 4. Оголена натура в контражурі	20
Разом за дисципліну	70

8.2 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання завдань з дисципліни “Професійна майстерність із станкового живопису”

90 – 100 балів отримує студент якщо:

1. Грамотна композиція твору, вміння компоувати (розміщувати) зображення на площині паперу, полотна, картону.
2. Досконала стилізація рисунка під декоративне рішення завдання.
3. Засобами декоративно – площинного живопису стилізування природи.
4. Відчуття гармонії твору, визначення кольорової гами.
5. Грамотне декоративне рішення.
6. Визначення великих кольорових відношень твору.
7. Теплі і холодні кольорові доміанти.
8. Відчуття найбільшого контрасту в творі. Засобами декоративно – площинного живопису умовно трактувати завдання.
9. За допомогою тонових і кольорових співвідношень передати у заданій кольоровій гамі архітектонічні елементи стилізації.
10. Відчуття цілності форми, умовність її трактування та узагальнення.
11. Досконале вирішення структурності, фактури. конструктивна побудова завдання.
12. Узагальнення твору, вміння підпорядковувати другорядні деталі головному.
13. Художній смак та енергетика твору.
14. Загальне естетичне враження.

82-89 отримує студент якщо:

1. Достатня грамотна композиція твору, вміння компоувати (розміщувати) зображення на площині паперу, полотна, картону.
2. Хороша стилізація рисунка під декоративне рішення завдання.
3. Засобами декоративно – площинного живопису стилізування природи.
4. Достатнє відчуття гармонії твору, визначення кольорової гами.
5. Декоративне рішення.
6. Достатнє грамотне визначення великих кольорових відношень твору.
7. Теплі і холодні доміанти.
8. Відчуття найбільшого контрасту в творі.
9. Засобами декоративно – площинного живопису умовно трактувати завдання.
10. За допомогою тонових і кольорових співвідношень передати у заданій кольоровій гамі архітектонічні елементи стилізації.
11. Достатнє відчуття цілності форми, умовність її трактування та узагальнення.
12. Достатнє вирішення структурності, фактури твору.
13. Достатньо конструктивна побудова завдання.

74-81 балів отримує студент якщо:

1. Достатня грамотна композиція твору, вміння компоувати (розміщувати) зображення на площині паперу, полотна, картону.

2. Достатньо хороша стилізація рисунка під декоративне рішення завдання.
3. Засобами декоративно – площинного живопису стилізування природи.
4. Достатнє відчуття гармонії твору, визначення кольорової гами.
5. Декоративне рішення.
6. Достатнє грамотне визначення великих кольорових відношень твору.
7. Теплі і холодні домінанти.
8. Відчуття найбільшого контрасту в творі.
9. За допомогою тонових і кольорових співвідношень передати у заданій кольоровій гамі архітектонічні елементи стилізації.
10. Достатнє відчуття цільності форми, умовність її трактування та узагальнення.
11. Достатнє вирішення фактури твору.
12. Достатньо конструктивна.

64-73 балів отримує студент якщо:

1. Задовільна композиція твору, вміння компоувати (розміщувати) зображення на площині паперу, полотна, картону.
2. Задовільна стилізація рисунка під декоративне рішення завдання.
3. Засобами декоративно – площинного живопису стилізування природи.
4. Задовільне відчуття гармонії твору, визначення кольорової гами.
5. Декоративне рішення.
6. Задовільне визначення великих кольорових відношень твору.
7. Засобами декоративно – площинного живопису умовно трактувати завдання.
8. За допомогою тонових і кольорових співвідношень передати у заданій кольоровій гамі архітектонічні елементи стилізації.
9. Задовільне вирішення фактури твору.
10. Задовільна конструктивна побудова завдання.

60-63 балів отримує студент якщо:

1. Задовільна композиція твору, вміння компоувати (розміщувати) зображення на площині паперу, полотна, картону.
2. Задовільний стилізований рисунок під декоративне рішення завдання.
3. Засобами декоративно – площинного живопису стилізування природи.
4. Задовільне визначення кольорової гами.
5. Декоративне рішення.
6. Засобами декоративно – площинного живопису умовно трактувати завдання.
7. За допомогою тонових і кольорових співвідношень Задовільна передача в заданій кольоровій гамі архітектонічних елементів стилізації.

35-59 балів отримує студент якщо:

1. Неадовільна композиція твору, невміння компоувати (розміщувати) зображення на площині паперу, полотна, картону.
2. Неадовільний стилізований рисунок під декоративне рішення завдання.

3. За допомогою тонових і кольорових співвідношень не передано у заданій кольоровій гамі, не знайдені архітектонічні елементи стилізації.

9 Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Професійна майстерність зі станкового живопису» для здобувачів вищої освіти за першим освітнім ступенем (освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр») за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», ОПП «Декоративно-прикладне мистецтво». КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2023. 17 с.
2. Слайди, презентації
3. Проектор.
4. Демонстраційний дидактичний матеріал

10 Рекомендовані джерела інформації

10.1 Основна література

1. Антонович Є. А., Шпільчак В. А. Малюнок і живопис: методичні рекомендації. Київ, 1990. 85 с.
2. Волковський М. Колір в живописі. Київ: Видавництво В. Шевчук, 2016. 360 с.
3. Кириченко М. А. Основи образотворчої граматики: навчальний посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих педагогічних навчальних закладів. Київ: Вища школа, 2002. 188 с.
4. Костенко Т.В. Основи композиції та тримірного формоутворення: навчально-методичний посібник. Харків: ХДАДМ, 2003. 256 с.
5. Лоханько В. Е. Художні матеріали і техніка живопису. Харків: Фоліо, 2019. 196 с.
6. Марчак В. Про малярство: навчальний посібник. Львів : ФОП Стебляк О.М., 2018. 264 с.
7. Матеріали і техніка олійного живопису : навч. посібник / укладач О. Я. Музика. Умань : ВПЦ «Візаві», 2013. 114 с
8. Михайленко В. Є., Яковлев М. І. Основи композиції (геометричні аспекти). Київ: Каравелла, 2004. 304.
9. Прокопович Т. А. Основи кольорознавства : навч. посіб. Друге видання, доповнене, перероблене. Луцьк, 2022. 124 с.
10. Техніка і технологія олійного живопису: навч. посібн. / уклад.: Є.В.Беліка, О.І.Конопко. К.:Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. 92 с.
11. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: навч. посібник. Львів: Аверс, 2010. 496с.
12. Хмельовський О.М. Теорія образотворення: Кн. 5. Композиція. Луцьк: Волинська мистецька агенція «Терен», 2005. 408 с.

10.2 Допоміжна література

13. Академічний живопис [Текст] : навч.-метод. посіб. / Мелінда Стась, Тетяна Касьян ; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, Ін-т пед. освіти, соц. роботи і мистец., Каф. образотворч. та декор.-приклад. мистец. - Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2010. - 244 с.
14. Ідентифікація кольору, спектр і аспекти живопису [Текст] : каталог / А. Криволап. - К. : Soviart, 1998. - 6 с.: іл.
15. Живопис. Техніка і технологія [Текст] : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. Є. Жердзіцький. - Х. : ХДАДМ, 2006. - 331 с.
16. Каленюк О., Панфілова О. Актуальні мистецькі практики: особливості впровадження в навчальний процес ЗВО. Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич, 2022. Вип. 47. Том 2. С. 55-60.
17. Каленюк О. М., Панфілова О. Г., Тарасюк І. І. Формування професійних навичок майбутніх художників за допомогою живопису з натури. Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти Луцьк, 2022. С. 165-169.
18. Реалізм та соціалістичний реалізм в українському живопису радянського часу: Історія, колекція, експеримент [Текст]. - К. : "LK Maker", 1998. - 319 с.
19. Технологія живопису та декоративно-прикладного мистецтва [Текст] : навч. посібник / В. М. Сковронський. - К. : КНУКіМ, 2007. - 207 с.
20. Техніка живопису та реставрації [Текст] / Б. Сланський ; упоряд., передм. та спец. ред. І. П. Дорофійенко. - К. : Мистецтво, 2009. - 304 с.
21. Художники України [Текст] : живопис. Графіка. Скульптура. Декоративно-прикладне мистецтво: Творчо-біографічний довідник / ред. рада І. Бугаєнко [та ін.]. - К. : ІПРЕЗ, 2001. - 221 с.

10.3 Інформаційні ресурси

1. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.etnolog.org.ua> – Назва з екрану.
2. Інститут народознавства НАН України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ethnology.lviv.ua>. – Назва з екрану.
3. Інститут проблем сучасного мистецтва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mari.kiev.ua/> – Назва з екрану.
4. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>. – Назва з екрану
5. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua>. – Назва з екрану.

Л И С Т

узгодження робочої навчальної програми
з дисципліни «Професійна майстерність зі станкового мистецтва»,
(назва навчальної дисципліни)

складеної відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів за напрямом/спеціальністю 02 «Культура і мистецтво», 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

Розробленої
професором Ф.М. Гуменюком, старшим викладачем О.М. Титенко.

	Прізвище, ім'я, по батькові завідувача	Підпис	Дата та № протоколу засідання кафедри
Кафедра, за якою закріплена дисципліна – Монументального і станкового живопису	Гуменюк Ф.М.		31.08.23 протокол №1
Випускова кафедра – Художньої кераміки, дерева, скульптури і металу	Хижинський В.В.		31.08.23 протокол №1

Додаток В

Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

Наприклад, внесено зміни до переліку основної літератури
Наприклад, змінено кількість годин на практичні заняття

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата та номер протоколу засідання кафедри	Примітки
1	Внесено зміни до переліку основної літератури		
2	Змінено кількість годин на практичні заняття		